

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1604/2528

นายเสริม โลห่อ้นจิตรโจทก์ บริษัทเอฟ เอ็ม ซี (ประเทศไทย) จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 368, ป.พ.พ. มาตรา 575, ป.พ.พ. มาตรา 582,

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 49,

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 54, พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 2

ย่อ / หลักกฎหมาย

สัญญาจ้างที่กำหนดระยะเวลาจ้างไว้อย่างต่ำ 1 ปีและไม่เกิน 2 ปีนั้น นายจ้างมีสิทธิเลิกจ้างลูกจ้างภายในกำหนดดังกล่าวเมื่อใดก็ได้ กำหนดนั้นจึงไม่ใช่กำหนดระยะเวลาการจ้างที่แน่นอน (อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2155/2524) เมื่อค่าจ้างกำหนดจ่ายกันทุกวันที่ 25 ของเดือนและจำเลยเลิกจ้างโจทก์วันที่ 1 มีนาคมโดยบอกกล่าวล่วงหน้าวันที่ 31 มกราคม ดังนี้ ระยะเวลาบอกกล่าวล่วงหน้าจะชอบด้วยกฎหมายต่อเมื่อจำเลยเลิกจ้างในวันที่ 25 มีนาคม แม้จำเลยมีหน้าที่ต้องให้รถยนต์โจทก์ใช้ในการทำงานตามสัญญาจ้างก็ตาม แต่เมื่อโจทก์เข้าทำงานจำเลยมิได้จัดรถยนต์ให้โจทก์ก็มิได้หักทวง กลับใช้รถยนต์ส่วนตัวโดยให้จำเลยออกค่าน้ำมัน ค่าซ่อมแซม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เมื่อโจทก์ไปทำงานต่างจังหวัดจำเลยก็จัดการรถยนต์ให้ เห็นได้ว่าโจทก์จำเลยตกลงแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญากันใหม่โดยปริยายแล้ว โจทก์จะอ้างว่าจำเลยผิดสัญญาหาได้ไม่ การที่จำเลยเลิกจ้างเมื่อโจทก์ทำงานครบหนึ่งปีนั้น ทำให้โจทก์สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างและไม่มีโอกาสจะใช้สิทธิหยุดพักผ่อนประจำปี โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปี (อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 513/2524) เมื่อศาลแรงงานกลางมิได้วินิจฉัยว่าจำเลยเลิกจ้างโจทก์เพราะไม่เป็นธรรมหรือไม่ ศาลฎีกาย้อนสำนวนไปให้ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยเหตุใดจึงไม่มีข้อเท็จจริงที่ศาลฎีกาจะวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นการเลิกจ้างข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วพิพากษาใหม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยจ้างโจทก์เป็นลูกจ้างประจำ ไม่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอน กำหนดจ่ายค่าจ้างทุกวันที่ ๒๕ ของเดือน และจำเลยสัญญาว่าจะจัดการรถยนต์ให้โจทก์ใช้ในการทำงาน รวมทั้งเป็นผู้ออกค่าน้ำมันรถ ค่าซ่อมแซม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จำเลยจะประกันชีวิตให้โจทก์และโจทก์มีสิทธิเดินทางไปดูงานที่ต่างประเทศ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๗ จำเลยบอกเลิกจ้างโจทก์ซึ่งให้มีผลแต่วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ โดยโจทก์ไม่ได้กระทำความผิด เป็นการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม จำเลยต้องจ่ายค่าเสียหาย ค่าชดเชยและสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า จำเลยไม่จัดการรถยนต์ให้โจทก์ ไม่ประกันชีวิตให้โจทก์ ไม่ส่งโจทก์ไปดูงานต่างประเทศจำเลยต้องจ่ายค่าเสียหาย นอกจากนี้โจทก์มีสิทธิลาหยุดพักร้อน ๑๐ วันแต่มิได้ลาหยุด จำเลยต้องจ่ายค่าจ้างแทน ขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยจ่ายค่าเสียหายเนื่องจากการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม ค่าชดเชย สินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า ค่าเสียหายเนื่องจากไม่จัดการรถยนต์ให้ ไม่ประกันชีวิตให้ไม่ส่งโจทก์ไปดูงานต่างประเทศ ค่าจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปี พร้อมด้วยดอกเบี้ยแก่โจทก์ จำเลยให้การว่า จำเลยจ้างโจทก์กำหนดระยะเวลาอย่างต่ำ ๑ ปีและอย่างสูง ๒ ปี จึงเป็นการจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาไว้แน่นอน จำเลยไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยและสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า

และจำเลยได้บอกกล่าวล่วงหน้าโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วสาเหตุที่จำเลยเลิกจ้างเพราะโจทก์ไม่
ขยันทำงาน ไม่เอาใจใส่ต่อหน้าที่ ปลอมให้งานล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ทำให้
จำเลยได้รับความเสียหาย การที่จำเลยเลิกจ้างไม่เป็นการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม ไม่ต้องจ่าย
ค่าเสียหาย โจทก์จำเลยตกลงกันว่า โจทก์จะใช้รถยนต์ส่วนตัวโดยให้จำเลยเป็นผู้ออกค่าน้ำมันรถ
ค่าซ่อมแซม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์อีกจำเลยจะประกันชีวิตให้เมื่อผลงาน
โจทก์เป็นที่พอใจ เมื่อผลงานไม่เป็นที่พอใจจึงไม่ประกันชีวิตให้โจทก์ จำเลยไม่เคยสัญญาว่าจะส่ง
โจทก์ไปดูงานต่างประเทศ โจทก์ทำงานเพียง ๑ ปี ไม่มีสิทธิเรียกค่าจ้างแทนวันหยุดพักผ่อน
ประจำปี ขอให้ยกฟ้องโจทก์ ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่า สัญญาจ้างมีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้
แน่นอน การที่จำเลยเลิกจ้างโจทก์ไม่เป็นการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม จำเลยไม่ต้องจ่ายค่าเสียหาย
ค่าชดเชยและสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า จำเลยไม่ต้องจ่ายค่าเสียหายเนื่องจากไม่จัดหา
รถยนต์ให้โจทก์และไม่จัดส่งโจทก์ไปดูงานต่างประเทศ โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกค่าจ้างแทนวันหยุด
พักผ่อนประจำปีสำหรับการประกันชีวิต จำเลยผิดสัญญา ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย พิพากษา
ให้จำเลยจ่ายค่าเสียหายเนื่องจากไม่ประกันชีวิตให้โจทก์ ค่าขออื่นในยก โจทก์จำเลยอุทธรณ์ต่อ
ศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ว่า สัญญาจ้างซึ่งจะถือว่าเป็นการจ้าง
ที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอนนั้น หมายถึงสัญญาจ้างซึ่งกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้ว่า
จะจ้างกันกี่วันกี่เดือนหรือกี่ปี เมื่อถึงกำหนดระยะเวลานั้นแล้วการจ้างเป็นอันระงับหรือสิ้นสุดกัน
ทันที และฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดห้ามมีสิทธิบอกเลิกสัญญาก่อนกำหนดนั้นได้ไม่ ตามสัญญาจ้างกำหนด
ระยะเวลาการจ้างไว้ว่าอย่างต่ำ ๑ ปีและไม่เกิน ๒ ปีนั้น จำเลยย่อมมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาจ้าง
กับโจทก์เมื่อใดก็ได้ในระหว่างตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไปถึง ๒ ปี กำหนดดังกล่าวจึงเป็นเพียงกำหนด
ระยะเวลาการจ้าง ไม่ใช่กำหนดระยะเวลาการจ้างที่แน่นอนตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง
การคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๔๖ วรรคสาม ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๕๕/๒๕๒๔ นายสุนทร
กะวะระสูตร โจทก์ บริษัทสหกลเอนยีเนียร์ จำกัด กับพวก จำเลย เมื่อจำเลยเลิกจ้างโจทก์โดยที่
โจทก์มิได้กระทำความผิดตามประกาศฯ ดังกล่าว ข้อ ๔๗ จำเลยต้องจ่ายค่าชดเชยและต้อง
บอกกล่าวล่วงหน้าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๘๒ ค่าชดเชยนั้นโจทก์ทำงาน
ติดต่อกันครบ ๑ ปี มีสิทธิได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้ายเก้าสิบวัน สำหรับสินจ้างแทน
การบอกกล่าวล่วงหน้านั้นมาตรา ๕๘๒ วรรคแรก กำหนดให้บอกกล่าวล่วงหน้าเมื่อถึงหรือก่อนจะ
ถึงกำหนดจ่ายสินจ้างคราวใดคราวหนึ่ง เพื่อให้มีผลเลิกสัญญากันเมื่อถึงกำหนดจ่ายสินจ้างคราว
ถัดไป ข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยเลิกจ้างโจทก์เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๗ โดยบอกกล่าวล่วงหน้า
เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๗ และค่าจ้างกำหนดจ่ายกันทุกวันที่ ๒๕ ของเดือน ฉะนั้น ระยะเวลา
การบอกกล่าวล่วงหน้าของจำเลยจะชอบด้วยกฎหมายต่อเมื่อจำเลยเลิกจ้างในวันที่ ๒๕ มีนาคม
๒๕๒๗ ซึ่งเป็นกำหนดจ่ายสินจ้างคราวถัดไป การที่จำเลยเลิกจ้างโจทก์เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๗
กำหนดระยะเวลาการบอกกล่าวล่วงหน้าของจำเลยจึงไม่ครบถ้วนตามกฎหมาย จำเลยต้องจ่าย
สินจ้างแทนสำหรับเวลาที่ยังขาด ๒๔ วันแก่โจทก์ แม้ตามสัญญาจ้างจำเลยมีหน้าที่ต้องจัดหา
รถยนต์ให้โจทก์ใช้ทำงานก็ตาม แต่เมื่อโจทก์เข้าทำงานกับจำเลย จำเลยมิได้จัดหารถยนต์ให้แก่
โจทก์ โจทก์ไม่เคยว่ากล่าวหรือทักท้วง โจทก์กลับใช้รถยนต์ส่วนตัวของโจทก์โดยให้จำเลยเป็นผู้
ออกค่าน้ำมัน ค่าซ่อมแซมและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ กรณีที่โจทก์ออกไปทำงานที่ต่างจังหวัด จำเลยก็
จัดหารถยนต์ให้แก่โจทก์ ตามพฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โจทก์จำเลยได้ตกลงแก้ไข
เปลี่ยนแปลงข้อสัญญากันใหม่โดยปริยาย โจทก์จะอ้างว่าจำเลยกระทำผิดสัญญาหาได้ไม่ สำหรับ

ค่าจ้างวันหยุดพักผ่อนประจำปีนั้น ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๑๐ วรรคแรก ที่กำหนดว่า "ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันมาแล้วครบหนึ่งปี มีสิทธิหยุดพักผ่อนประจำปีได้ไม่น้อยกว่าปีละหกวันทำงาน ฯลฯ" นั้น เป็นบทกำหนดระยะเวลาการทำงานของลูกจ้าง ซึ่งทำให้ลูกจ้างเกิดสิทธิที่จะหยุดพักผ่อนประจำปี ไม่ใช่เป็นการกำหนดการใช้สิทธิของลูกจ้าง ลูกจ้างจะมีสิทธิเรียกค่าจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปีจากนายจ้างกรณีที่ลูกจ้างได้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๔๕ ต่อเมื่อลูกจ้างมีสิทธิที่จะใช้สิทธิของตนแล้วเท่านั้น เมื่อปรากฏว่าโจทก์ทำงานครบหนึ่งปี จำเลยก็เลิกจ้างโจทก์ ซึ่งทำให้โจทก์สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง โจทก์ไม่มีโอกาสที่จะใช้สิทธิของตนเองจึงไม่มีสิทธิเรียกค่าจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปี ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๓/๒๕๒๔ นายสุนทร รัตนเกื้อกังวาน โจทก์ บริษัทหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด จำเลย ส่วนค่าเสียหายเนื่องจากการเลิกจ้างไม่เป็นธรรมนั้นปรากฏว่าศาลแรงงานกลางยังมิได้วินิจฉัยชี้ขาดข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยเลิกจ้างโจทก์เพราะเหตุใด ฉะนั้น จึงไม่มีข้อเท็จจริงที่ศาลฎีกาจะวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นการเลิกจ้างไม่เป็นธรรมหรือไม่ จำเป็นต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วพิจารณาพิพากษาใหม่ และวินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยว่าการที่จำเลยทำสัญญากับโจทก์ว่าจะประกันชีวิตให้โจทก์แล้วจำเลยผิดสัญญา ย่อมเห็นความเสียหายที่โจทก์ได้รับอยู่ในตัวว่า โจทก์ไม่ได้รับความคุ้มครองแก่ชีวิตและร่างกายหากเกิดได้รับอันตรายในระหว่างที่เป็นลูกจ้างของจำเลย นอกจากนี้นายสมศักดิ์ พยานร่วม ก็ได้เบิกความถึงผลดีหรือประโยชน์ของการประกันชีวิตไว้แล้ว ถือว่ามีข้อเท็จจริงในสำนวน จำเลยจะได้เถียงว่าศาลแรงงานกลางวินิจฉัยคดีโดยปราศจากข้อเท็จจริงหาได้ไม่ แม้โจทก์จะไม่ได้รับอันตรายในระหว่างที่เป็นลูกจ้างของจำเลย จำเลยก็ต้องรับผิดชอบค่าเสียหายกรณีที่ผิดสัญญาจ้างให้แก่โจทก์ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยจ่ายค่าชดเชย สิ้นจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า พร้อมด้วยดอกเบี้ยแก่โจทก์ ให้ยกคำพิพากษาศาลแรงงานกลางเกี่ยวกับการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม โดยให้ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยเลิกจ้างโจทก์เพราะเหตุใด แล้วพิจารณาพิพากษาปัญหาข้อนี้ใหม่ นอกจากนี้แก้และที่ยกนี้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลแรงงานกลาง

องค์คณะ

เพียร สุมิระ · สมบูรณ์ บุญภินันท์ · สุพจน์ นาคะพินธุ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1604/2528>